

BOSANSKOHERCEGOVAČKI AUTO-MOTO KLUB

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU

INFORMACIJA O STANJU CESTOVNE MREŽE U BOSNI I HERCEGOVINI U 2013. GODINI

Mart, 2013. godine

UVOD

Sektor za informisanje i dokumentaciju bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) nastavlja sa radom na prikupljanju statističkih podataka sa ciljem informiranja javnosti, te je, između ostalih, pripremio Informaciju o stanju cestovne mreže u BiH u 2013. godini.

Krovna institucija nadležna za ceste u Republici Srpskoj su **JP Putevi Republike Srpske**; nadležna za autoceste u Federaciji BiH jeste **JP Autoceste FBiH**; za magistralne ceste i ceste namijenjene za saobraćaj motornih vozila nadležna je **JP Ceste Federacije BiH**; za regionalne i dijelom lokalne ceste nadležne su **kantonalne direkcije cesta**, u pojedinim kantonima upravljanje i evidencija o lokalnim cestama je u nadležnosti **općina**; dok brigu o cestama u Brčko distriktu vodi **Odjel za javne poslove - parkovi i putevi**.

Zbog činjenice da je cestovna infrastruktura u nadležnosti različitih institucija, a na različitim nivoima (općina, kanton, Federacija, RS, Brčko Distrikt), za prikupljanje podataka o stanju cesta u Bosni i Hercegovini, njihovo objedinjavanje i analizu bilo je potrebno dosta vremena.

Usljed toga, određeni dio podataka prikazanih u Informaciji je nepotpun, iako cijenimo da nema bitnijih odstupanja, te da pomenuta informacija daje dobar uvid u stanje cestovne mreže u Bosni i Hercegovini.

UKUPNA DUŽINA CESTOVNE MREŽE U BIH

Prema podacima prikupljenim od nadležnih institucija, ukupna dužina cestovne mreže u Bosni i Hercegovini iznosi **22.871,96 km** od čega je **83,50 km** autocesta, **30,71 km** cesta rezervisanih za saobraćaj motornih vozila, **3.843,20 km** magistralnih, **4.714,55 km** regionalnih, te oko **14.200,00¹ km** lokalnih cesta.

KATEGORIJA CESTE	UKUPNO KILOMETARA			
	FBiH	RS	D.Brčko	UKUPNO
Autocesta	51,50	32,00	-	83,50
Cesta rezervirana za saobraćaj motornih vozila	21,71	9,00	-	30,71
Magistralna cesta	2.025,00	1.781,00	37,20	3.843,20
Regionalna cesta	2.494,75	2.183,00	36,80	4.714,55
Lokalna cesta	-	-	-	14.200,00*
UKUPNO	4.644,19	4.200,00	244,40	22.871,96*

* nepotpun podatak

Tabela 1. Dužina cesta u BiH

Gustina ukupne cestovne mreže u Bosni i Hercegovini iznosi oko **45 km na 100 km²**, dok gustina magistralnih cesta iznosi **9,2 km na 100 km²**.

¹ Podatak o dužini lokalnih cesta dobijen od JP Ceste FBiH u januaru 2008. godine

U Federaciji BiH gustina magistralnih cesta iznosi **7,77 km na 100 km²**, a u Republici Srpskoj **7,11 km na 100 km²**.

U protekloj 2013. godini, u Bosni i Hercegovini je registrirano ukupno 895.425 motornih vozila, od kojih 776.415 otpada na putnička motorna vozila, te na osnovu raspoloživih podataka možemo zaključiti da na 1.000 kilometara cesta dolazi **39.149 putničkih motornih vozila**.

KATEGORIJA CESTE	DUŽINA CESTA (km)	PROCENAT (%)
Autocesta	83,50	0,37
Cesta rezervirana za saobraćaj motornih vozila	30,71	0,13
Magistralna cesta	3.843,20	16,80
Regionalna cesta	4.714,55	20,61
Lokalna cesta	14.200,00	62,09
UKUPNO	22.871,96	100,00

Tabela 2. Procentualno učešće pojedinih kategorija cesta

PROSJEČNI GODIŠNJI DNEVNI SAOBRAĆAJ (PGDS)

Prosječni godišnji dnevni saobraćaj (PGDS), po definiciji, je na osnovu brojanja saobraćaja ocijenjen prosječni dnevni broj motornih vozila koji je prošao kroz određeni presjek ceste (mjereno u oba smjera) u toku jedne godine.

Od nadležnih institucija, JP Ceste Federacije BiH i JP Autoceste, JP Putevi RS, Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) je prikupio podatke o PGDS-u na autocesti i magistralnim cestama u BiH:

- JP Autoceste FBiH su objavili podatak o PGDS-u za 2013. godinu prikupljen u naplatnom mjestu Jošanica.
- JP Ceste FBiH su objavili publikaciju: Brojanje saobraćaja na magistralnim cestama Federacije BiH u 2012. godini
- JP Putevi RS su objavili publikaciju: Brojanje vozila na mreži puteva u RS u 2011. godini

Cijenimo da prikupljeni podaci, bez obzira na njihov obim i period posmatranja, daju dobar uvid u opterećenje autoceste i magistralnih cesta u većem dijelu BiH.

Ukupna dužina autoceste na koridoru Vc je 51.5 km, na kojoj je PGDS u 2013. godini iznosio **11.455 vozila/dan**, dok je na do tad izgrađenoj dionici autoceste Banja Luka - Mahovljani u dužini od 9 km PGDS iznosio **11.822 vozila/dan**. Prema podacima dobijenim od JP Ceste FBiH za 2012. godinu, najveća frekvencija cestovnog saobraćaja je zabilježena na magistralnoj cesti M4, odnosno na dionici Šićki Brod - Tuzla gdje je PGDS iznosio **18.807 vozila/dan**. Pregled dionica sa najvećim PGDS-om za sve magistralne ceste u BiH možemo vidjeti u tabeli 3.

Magistralna cesta	Prostiranje	PGDS(vozila/dan)
M4	Šićki Brod - Tuzla	18.807
M17	Doboj - Karuše	14.119
M5	Turbe - Nević Polje	13.301
M16	Gradiška - N. Topola	13.270
M18	Šićki Brod - Živinice	12.805
M16.1	Prnjavor - G. Vijaka	11.421
M14.1	Derventa - Polje	8.756
M16.4	Bugojno - Nević Polje	8.299
M1.8	Srebrenik - Šićki Brod	7.819
M15	Prijedor - Tukovi	7.729
M2	Neum - granica HR (Zaton)	6.526
M16.1	Široki Brijeg - Mostar	6.514
M14	Bihać - Srbljani	6.197
M19	Šepak - Karakaj	6.005
M4.2	Skokovi - Srbljani	5.670
M6	Granica HR (Gorica)- Vitina	4.253
M20	Goražde - Ustiprača	4.006
M16.2	Bugojno - Gornji Vakuf	4.004
M19.3	Podromanija - Rogatica	2.502
M19.2	Vlasenica - Tišća	1.526

Tabela 3. Pregled najvećeg PGDS-a na magistralnim cestama u BiH

Najfrekventnije dionice magistralnih cesta sa prosječnim godišnjim dnevnim saobraćajem iznad 10.000 vozila/dan su prikazane u sljedećoj tabeli:

Magistralna cesta	Prostiranje	PGDS(vozila/dan)
M4	Šićki Brod - Tuzla	18.807
M17	Doboj - Karuše	14.119
M5	Turbe - Nević Polje	13.301
M16	Gradiška - N. Topola	13.270
M18	Šićki Brod - Živinice	12.805
M16	N. Topola - Klačnice	12.547
M16	Klačnice - Šargovac	11.697
M4	Testlić - Karuša	11.621
M5	Gromiljak - Blažuj	11.566
M16.1	Prnjavor - G. Vijaka	11.421
M4	Nemila - Lašva	10.957

Tabela 4. Dionice magistralnih cesta u BiH sa PGDS-om iznad 10.000

DUŽINA SANIRANIH I IZGRADENIH CESTA U 2013. GODINI

Prema prikupljenim podacima, ali na žalost nepotpunim podacima, u protekloj, 2013. godini izvršena je sanacija ukupno **154,55 km** cesta u FBiH, od toga je saniranih 40,7 km regionalnih i 113,85 km magistralnih cesta.

U okviru projekta "Rehabilitacija cesta u FBiH" koji je u periodu 2008-2013. godina obuhvatio radove na sanaciji ukupno 1350 km magistralnih cesta u FBiH, tokom protekle godine izvršena je rehabilitacija **105 km** magistralnih cesta.

U istom periodu izgrađeno je **15,50 km** novih cesta, 5 km nove autoceste na dionici Kravice - Bijača (ZHK), 6 km magistralne ceste Stolac- Neum (koja nije zvanično u upotrebi) i 4,5 km regionalnih cesta u USK.

Tokom protekle godine započeta je ili nastavljena izgradnja **45,5 km** autoceste na dionicama: Svilaj - Odžak (10,7 km), Drivuša - Gorica (3 km), Gorica - Bilješevo (3,5 km), Butila - Vlakovo (3 km), Vlakovo - Tarčin (20,3 km), Zvirovići - Kravice (5 km), kao i izgradnja Sarajevske zaobilaznice u dužini od **11,5 km** (Jošanica- Butila-5,6 km i Butila -Briješće- Stup 4,9 km).

ZAKLJUČAK

Cestovna mreža u BiH spada među slabije razvijene u Evropi, što je jasno vidljivo iz podataka o gustini cestovne mreže od 45 km/100 km², odnosno 5,7 km/1000 stanovnika, koja je za 2,5 - 4 puta manja nego u zemljama zapadne Evrope.

Prema podacima o prosječnom godišnjem dnevnom saobraćaju, dolazimo do zaključka da su pojedine dionice magistralnih cesta preopterećene. U prilog toj konstataciji ide i činjenica da je prisutan stalni porast ukupnog broja registriranih vozila u BiH, pa samim tim i putničkih automobila, a koji ne prati adekvatno poboljšanje i proširenje cestovne infrastrukture, što doprinosi lošem

stanju sigurnosti u cestovnom saobraćaju u Bosni i Hercegovini, što za posljedicu ima veliki broj saobraćajnih nezgoda, a samim tim i povećanje troškova.